

Vrijwilligersbeleid

2019+

Gemeente Bladel

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Afbakening.....	4
1.3 Speerpunten	4
1.4 Opbouw	4
2. Voorbereiding	5
2.1 Analyse huidige situatie	5
3. Vrijwilligersprogramma	7
3.1 Visie.....	7
3.2 Stimuleren	8
3.3 Ondersteunen.....	10
3.4 Faciliteren.....	13
3.5 Algemeen	14
4. Uitvoeringsprogramma	16
5. Financieel kader.....	17
6. Voortgangsrapportage	18
Bijlagen.....	19

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het vrijwilligersbeleid 2014-2017 is jarenlang een goed beleidskader gebleken om uit te dragen welke rol de gemeente heeft ten aanzien van de vele actieve vrijwilligers. De noodzaak voor een compleet nieuw beleid is er op dit moment dan ook niet. Een herziening van het vorige beleid met daaraan toegevoegd de nieuwe trends en ontwikkelingen zou moeten volstaan. De visie die destijds is gebruikt kan daarom ook nog steeds als handvat worden gebruikt voor dit nieuwe beleid.

1.2 Afbakening

In het beleidsstuk is op basis van de rollen: 'stimulerend, faciliterend en ondersteunend' beschreven wat de gemeente Bladel voor inzet levert. Leidraad hierin is de *digitale monitor vrijwilligersorganisaties 2017* van Movisie, waarbij het vrijwilligersbeleid 2014-2017 is geëvalueerd middels een grootschalige enquête. Aangezien vrijwilligers in iedere hoedanigheid voorkomen binnen onze gemeenschap is er ook gekeken naar andere beleidsterreinen. De belangrijkste koppelingen zijn met het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg en het jaarprogramma WMOZ .

1.3 Speerpunten

De focus binnen dit nieuwe beleid ligt vooral op het (extra) waarderen van de (al actieve) vrijwilligers. Uit de grootschalige enquête is dit namelijk ook nadrukkelijk naar voren gekomen. Door o.a. een verhoging van het waarderingsbudget voor vrijwilligers en het budget voor het vrijwilligersfeest, met de uitreiking van de vrijwilligersawards, zal daar op worden ingezet. In hoofdstuk 3.2 worden deze onderdelen nader beschreven.

Qua activiteiten en inzet verandert er niet zo heel veel ten opzicht van het vorige beleid. De laatste jaren wordt er wel meer ingespeeld op de actualiteit en dat zal de komende jaren ook blijven gebeuren. De gemeente wil organisaties goed informeren over de landelijke trends en ontwikkelingen. De afgelopen jaren zijn er namelijk wel wat veranderingen doorgevoerd waar ook de vrijwilligersorganisaties rekening mee hebben moeten houden, zoals bijvoorbeeld de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag). Ook de komende jaren zal (extra) informatie over dergelijke nieuwe trends en ontwikkelingen door de vrijwilligersondersteuner gedeeld gaan worden met de organisaties.

Projecten waar in het vorige beleidsstuk nog wel structureel op ingezet werd, maar waar vanaf nu wat flexibeler op ingezet gaat worden zijn de Beursvloer en NL Doet. Bij beide projecten is de gemeente nog wel betrokken, maar de behoefte om dit te doen zoals voorgaande jaren is er niet meer. Mocht die behoefte er de komende jaren wel weer komen, dan is het ook makkelijk weer op te pakken. Beide projecten worden later in de beleidsstuk nog uitgebreider beschreven en daarbij wordt ook aangegeven hoe er de komende jaren mee omgegaan zal worden.

1.4 Opbouw

Dit vrijwilligersbeleid is opgebouwd middels een aantal hoofdstukken. Allereerst wordt de huidige situatie geschetst en worden de uitgangspunten beschreven. Daarna worden de rollen Stimuleren, Ondersteunen en Faciliteren nader toegelicht en uitgewerkt. Hoe dat precies tot stand moet gaan komen, wordt in het uitvoeringsprogramma beschreven met daaropvolgend het financiële kader.

Hoofstuk 2. Voorbereiding

2.1 Analyse huidige situatie

Movisie heeft een grootschalige enquête uitgezet onder talloze vrijwilligersorganisaties. De uitkomsten uit deze enquête geven een goed beeld van de huidige situatie van het aantal vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Bladel.

De organisaties die aan dit onderzoek hebben meegedaan zijn vrijwel uitsluitend echte vrijwilligersorganisaties die voor een belangrijk deel actief zijn in de eigen wijk, buurt of dorp.

Een aantal belangrijke conclusies over onderwerpen die verder in dit beleidsstuk nog aan bod gaan komen, wordt hieronder weergegeven:

- Een derde van de organisaties geeft aan dat het aantal vrijwilligers de afgelopen jaren is afgenomen. Terwijl maar één op de zes organisaties zegt meer vrijwilligers te hebben dan drie jaar geleden. Dit geeft aan dat het aantal vrijwilligers daalt de laatste jaren.
- Sectoren waar het aantal vrijwilligers wel is toegenomen zijn: wijk-, buurt-, en bewonersorganisaties, sociaal cultureel werk en de kunst en cultuursector
- In de sectoren religie en levensbeschouwing en sport en recreatie geven een groot aantal organisaties aan dat het aantal vrijwilligers afgenomen is de laatste jaren. Geen enkele organisatie in deze sectoren meldt dat het aantal vrijwilligers gegroeid is. De organisaties in deze sectoren zijn van oudsher grote organisaties met veel leden en vrijwilligers. Door verschillende oorzaken nemen deze organisaties nu in omvang af. Voor de sport en recreatie zal dat een gevolg zijn van de vergrijzing en de religieuze organisaties hebben steeds minder leden en vrijwilligers als gevolg van de ontkerkelijking.
- De leeftijdsopbouw van de vrijwilligers laat zien dat de grootste groep vrijwilligers boven de 50 jaar is en dat een op de zes vrijwilligers boven de 70 jaar is. In vrijwel alle sectoren is de groep boven de 50 jaar goed vertegenwoordigd. Deze leeftijdscategorie is een actieve categorie in Bladel die vaker vrijwilligerswerk doet dan andere leeftijdscategorieën. Het feit dat deze leeftijdscategorie in zoveel sectoren de grootste groep vrijwilligers is, kan het best verklaard worden omdat deze leeftijdscategorie bij meerdere organisaties vrijwilliger is. Simpel weg omdat ze meer vrije tijd hebben en ook meer gevraagd worden.
- Een grote groep organisaties geeft aan dat ze een tekort hebben aan vrijwilligers (73%). Voornamelijk voor de bestuurstaken (40%), organisatorische taken (26%) en de uitvoering (32%). Dit is vergelijkbaar met organisaties in andere gemeenten in niet stedelijke gebieden. De percentages zijn in Bladel zelfs lager. Voor de andere taken zoals de administratieve taken, de voorlichting en promotie, fondsenwerving en bardiensten hebben maar heel weinig organisaties een tekort aan vrijwilligers. Voor wat betreft de kernactiviteiten van de organisaties is er alle reden om aan te nemen dat organisaties die voorlopig nog kunnen blijven doen.
- Opvallend veel organisaties (30%) geven aan dat ze niets hebben geregeld voor het behoud van vrijwilligers. Deze organisaties gaan er kennelijk van uit dat de betrokkenheid van vrijwilligers bij de (doelstellingen van de) organisatie voldoende is om ze gemotiveerd te houden voor het vrijwilligerswerk. Dat is een kwetsbare instelling. Uit de verschillende motivatietheorieën blijkt dat vrijwilligers wel degelijk iets in ruil willen voor hun vrijwillige inzet. Waardering en erkenning wordt daarbij het vaakst genoemd. Bovendien kost het organisaties minder energie om vrijwilligers te behouden dan iedere keer opnieuw nieuwe vrijwilligers te werven. Het is dan ook verstandig wanneer organisaties wel investeren in het behoud van vrijwilligers.
- De meeste organisaties laten hun waardering blijken d.m.v. een bedankje of compliment, een presentje, kerstpakket, uitje of een (vrijwilligers) feestavond. Andere vormen van erkenning en beloning zoals begeleiding van vrijwilligers, deskundigheidsbevordering en ook de onkostenvergoeding worden beperkt toegepast.
- Tot slot is in het kader van de vitaliteit ook gekeken naar de inkomstenbronnen van de organisaties. De meeste organisaties (65%) financieren hun activiteiten uit de contributie van

de leden en deelnemers. Het aantal organisaties dat jaarlijks subsidie ontvangt (39%) is net zo groot als het aantal dat inkomsten heeft uit sponsoring (38%). Bijna een derde van de organisaties heeft inkomsten uit eigen acties. Ook worden nog andere inkomsten bronnen gebruikt zoals deelnemersbijdragen (15%) en verkoop van eten en drinken (10%). Vrijwel alle organisaties hebben meerdere inkomsten bronnen waardoor ze niet afhankelijk zijn van één financieringsbron.

Concluderend kunnen we stellen dat er in iedere dorpskern van de gemeente Bladel een levendig verenigingsleven is, waar veel vrijwilligers hun steentje aan bijdragen. Wel is zichtbaar dat het vrijwilligersbestand in Bladel aan het vergrijzen is. Dat wordt ook bevestigd met het geringe aantal vrijwilligers onder de 30 jaar en de grote groep vrijwilligers boven de 50 en zelfs boven de 70 jaar. Organisaties zelf merken dit ook. Er zijn weinig organisaties die vinden dat de leeftijden van hun vrijwilligers redelijke verdeeld zijn over de verschillende leeftijdscategorieën en slechts een derde van de organisaties is tevreden over de samenstelling van het eigen vrijwilligersbestand. De andere tweederde geeft aan dat ze jongere vrijwilligers willen. De meeste organisaties geven aan dat ze vrijwilligers willen tussen de 31 en 50 jaar en ook tussen de 21 en 30 jaar. Uit de demografische cijfers blijkt dat het aantal mensen uit die leeftijdscategorieën afneemt in Bladel de komende jaren. Daarom zal het moeilijk worden voor veel organisaties om te verjongen. Tegelijkertijd groeit de komende tijd de groep actieve ouderen boven de 50 jaar. Deze oudere vrijwilligers zijn nu ook al goed vertegenwoordigd. Dat is ook de groep die relatief meer vrije tijd heeft en uit de landelijke cijfers blijkt dat deze groep in de regel meer uren aan vrijwilligerswerk besteedt dan andere leeftijdscategorieën. In Bladel worden vrijwilligers uit deze leeftijdscategorie goed gevonden. De tekorten aan vrijwilligers komen vooral voor in besturen en veel minder in de uitvoering van de kermtaken.

Hoofdstuk 3. Vrijwilligersprogramma

3.1 Visie

In de visie is verwoord hoe de gemeente Bladel aankijkt tegen de vrijwilligers en het werk dat zij verzetten. Duidelijk is dat de gemeente de vrijwilligers van grote waarde vindt voor de Bladelse gemeenschap. De visie hangt als een paraplu boven het beleid en de instrumenten die worden ingezet.

Visie

De gemeente Bladel vindt vrijwilligers van grote waarde voor de Bladelse gemeenschap. Met het werk dat vrijwilligers verzetten, leveren ze een grote bijdrage aan het totale aanbod van voorzieningen in onze gemeente. Dit betreft voorzieningen die geheel door vrijwilligers worden gedragen. Maar er zijn ook professionele instellingen die voor de kwaliteit van hun aanbod voor een niet onbelangrijk deel afhankelijk zijn van de inzet van vrijwilligers. Daarmee drukken de vrijwilligers een belangrijke stempel op het sociale karakter binnen de gemeente Bladel. Dankzij inzet van deze vrijwilligers hebben inwoners van Bladel een volwaardige plaats in de gemeente. Ook voor de vrijwilliger zelf, kan het werk van grote betekenis zijn.

De gemeente Bladel vindt de inzet van alle vrijwilligers van groot belang. De gemeente wil daarom een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol spelen richting vrijwilligersorganisaties en de individuele vrijwilliger om het sociale karakter van Bladel in stand te houden.

In de visie staat duidelijk beschreven welke rollen de gemeente Bladel wil spelen richting de vrijwilligers(organisaties) en deze staan dan ook centraal in dit beleidsstuk.

3.2 Stimuleren

Binnen de gemeente Bladel is er een levendig verenigingsleven waar veel vrijwilligers hun steentje aan bijdragen. Echter is uit de digitale monitoring onder vrijwilligersorganisaties gebleken dat bijna een derde van de verenigingen niets doet aan erkenning en waardering van deze vrijwilligers.

Wanneer vrijwilligers zich niet gewaardeerd voelen kunnen ze besluiten te vertrekken bij de organisatie en dat kan ook leiden tot het besluit geen vrijwilligerswerk meer te doen.

De gemeente vindt de erkenning van de inzet van vrijwilligers wel van groot belang en wil dit dan ook graag waarderen en extra stimuleren. Hieronder is te lezen hoe daar op ingespeeld wordt.

Waarderingsubsidie vrijwilligers niet-gesubsidieerde organisaties

Uit het beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning en uit de digitale monitoring onder vrijwilligersorganisaties is naar voren gekomen dat er wel wat meer aandacht voor de waardering van de vrijwilligers mag zijn.

De subsidieregeling voor de waardering van de vrijwilligers van niet-gesubsidieerde organisaties is daar een zeer geschikt middel voor. Middels deze regeling komen niet-gesubsidieerde organisaties namelijk in aanmerking voor een klein subsidiebedrag waarmee ze hun vrijwilligers kunnen belonen, bijv. door middel van een kerstpresentje of een etentje. Organisaties die reeds subsidie ontvangen op basis van het jaarprogramma komen hier niet voor in aanmerking omdat verondersteld wordt dat zij die subsidie ook in kunnen zetten voor waardering van hun vrijwilligers.

De subsidieregeling is vanaf 2011 toegepast en uit de reacties blijkt dat organisaties het op prijs stellen subsidie te ontvangen. Voorstel is om de subsidieregeling aansluitend op basis van dit vrijwilligersbeleid in stand te houden en daarnaast het totale budget te verhogen. Hieronder volgt een beschrijving van de regeling en de onderbouwing van de noodzaak van de verhoging.

Wat houdt de regeling in

Vrijwilligersorganisaties uit de gemeente Bladel die geen jaarlijkse subsidie van de gemeente ontvangen, kunnen in aanmerking komen voor een éénmalige subsidie. Onder een vrijwilligersorganisatie wordt verstaan een organisatie zonder winstoogmerk, met een maatschappelijk doel en waarvan het merendeel van de medewerkers vrijwilligers zijn. De subsidie is bedoeld om die vrijwilligers in het zonnetje te zetten. De vrijwilligersorganisaties mogen zelf bepalen hoe ze dat doen. Dat kan individueel (bijvoorbeeld een kerstpakket) of collectief (bijvoorbeeld met een etentje). De vrijwilligersorganisatie moet zijn opgericht met als doel kwetsbare inwoners van Bladel te ondersteunen.

Onder kwetsbare inwoners worden verstaan: groepen die (volgens de Wmo) als kwetsbaar worden beschouwd, te weten: mensen met een lichamelijke beperking, chronisch psychische problemen, een verstandelijke beperking, psychosociale (inclusief materiële) problemen, opvoed- en opgroei-problemen of een meervoudige problematiek (verslaafden).

Alle activiteiten van de vrijwilligersorganisatie worden voor anderen dan de eigen leden/vrijwilligers georganiseerd. Een vrijwilligersorganisatie moet statutair gevestigd zijn in de gemeente Bladel.

Hoogte van de subsidie

Het subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal vrijwilligers en is maximaal € 750,- per organisatie:

tot 10 vrijwilligers	€ 250,-
10 tot 50 vrijwilligers	€ 500,-
50 vrijwilligers of meer	€ 750,-

Tot op heden was een totaal bedrag van € 5.000,- beschikbaar. Wanneer het totaal aan aanvragen boven dit bedrag uit zou komen, dan gaat de subsidie voor alle aanvragers iets omlaag. In de praktijk is dit nagenoeg altijd het geval. Om de vrijwilligersorganisaties de subsidie te kunnen verlenen waar ze recht op zouden hebben, zou er jaarlijks ongeveer € 3.000,- meer beschikbaar moeten zijn. Om de organisaties ook daadwerkelijk middels het juiste bedrag te kunnen waarderen zal er vanaf 2019 jaarlijks € 8.000,- beschikbaar gesteld moeten worden.

NL Doet / Incidentele inzet vrijwilligers

NL Doet is de grootste vrijwilligersactie van Nederland. Twee dagen in maart zet NL Doet de vrijwillige inzet in de schijnwerpers en activeert zoveel mogelijk Nederlanders om een dag(deel) de handen uit de mouwen te steken daar waar het nodig is. De gemeente kan vrijwilligersorganisaties wijzen op de mogelijkheid om deel te nemen aan deze dag. Organisaties die een klus aanmelden voor NL Doet komen in aanmerking voor een bijdrage van maximaal € 450,- van het Oranje Fonds. De vrijwilligersondersteuner kan ook ondersteuning bieden bij het aanmelden bij het Oranje Fonds of bij het organiseren van de dag.

Er komen soms verzoeken van bedrijven om hun medewerkers voor een dagdeel vrijwilligerswerk te laten doen. Dat kan dan op een ander moment gebeuren dan de vastliggende datum van het NL Doet-weekend. Hierbij wordt de vraag naar mogelijke klussen neergelegd bij de vrijwilligersondersteuner. Deze ondersteuning wordt geboden omdat de vrijwilligersorganisaties geholpen zijn met deze 'extra handen'. Zo kunnen de reguliere vrijwilligers hun tijd blijven besteden aan de reguliere taken en worden extra klussen uitgevoerd door incidentele inzet van vrijwilligers. Tevens worden er mooie verbindingen gelegd tussen vrijwilligersorganisaties en bedrijven.

Door op deze wijze medewerking te verlenen toont de gemeente betrokkenheid, en laat zo blijken het werk van de vrijwilligers zeer te waarderen en hen daarbij op allerlei manieren te willen ondersteunen. Tevens spreekt hier de waardering uit voor desbetreffende maatschappelijk betrokken bedrijven.

Vrijwilligersawards

De laatste jaren zijn, tijdens een door de gemeente georganiseerde feestelijke avond, de vrijwilligersawards (bijvoorbeeld een Jongeren Award, Innovatie Award en de Passie Award) uitgereikt. Deze avonden zijn door de vele vrijwilligers de laatste jaren als erg succesvol ervaren. Voor deze avond kunnen alle vrijwilligersorganisaties uitgenodigd worden (max. aantal personen per vereniging). De aanwezige vrijwilligers worden zo bedankt met een feestelijke avond en er worden drie vrijwilligers extra in het zonnetje gezet. Door de positieve energie van de avond voelen de vrijwilligers zich gewaardeerd en dat zal als stimulans werken om als vrijwilliger actief te blijven. Om het een bijzondere aangelegenheid te laten zijn, wordt deze avond om de zoveel jaar georganiseerd. Voorgesteld wordt om dit in het najaar van 2019 weer te doen en vervolgens om de 4 á 5 jaar. Tot op heden werd hier altijd € 7.000,- voor geraamd, maar om de vrijwilligers op deze avond echt op een gepaste wijze te kunnen bedanken zal er voortaan € 8.000,- beschikbaar gesteld moeten worden.

Vooraf aan de genoemde feestavond is het gebruik ontstaan om ook de "stille vrijwilliger" in het zonnetje te zetten. Deze stille vrijwilligers, die vaak niet opvallen, kunnen worden aangemeld door hun naasten of hun organisatie en worden dan tijdens hun vrijwilligerswerk verrast als blijk van waardering. Oproep tot aanmelding hiervoor wordt gepubliceerd op de gemeentelijke pagina in de Kempenaer, de PC55 en op de website van de gemeente Bladel.

3.3 Ondersteunen

De vele verenigingen in de gemeente Bladel kunnen dankzij de inzet van de vrijwilligers goed functioneren. Het is duidelijk dat ze in staat zijn zelfstandig te functioneren. De gemeente moedigt dat alleen maar aan. Dit sluit natuurlijk niet uit dat verenigingen soms ondersteuning nodig hebben. De vrijwilligersondersteuner speelt hier een centrale rol in. Daarnaast volgen hieronder enkele concrete activiteiten die ondernomen zullen worden om de vrijwilligers te ondersteunen.

Werving vrijwilligers

Verenigingen hebben bijna nooit genoeg vrijwilligers. Soms kan het echter moeilijk zijn nieuwe vrijwilligers aan te trekken. De gemeente heeft niet dé oplossing, maar wil met inzet van de vrijwilligersondersteuner en het Vrijwilligers Bureau Bladel (VBB) de verenigingen wel helpen. Ook moet gedacht worden aan de maatschappelijke stagiaires, waarbij het mogelijk is dat na een positieve stage een stagiair misschien bij de organisatie actief wil blijven. Het is namelijk belangrijk, voor de diversiteit van het vrijwilligersbestand, ook jongeren te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. De vrijwilligersondersteuner kan, indien hier behoefte aan is, de verenigingen hierbij helpen. Verder is het belangrijk dat verenigingen zich bewust zijn van de 'hedendaagse' vrijwilliger. Hoe de gemeente hierbij kan ondersteunen is hieronder verder uitgewerkt.

Fondsenwerving, promotie en deskundigheidsbevordering

Indien vrijwilligersorganisaties vragen om hulp op het gebied van fondsenwerving, promotie en deskundigheidsbevordering kan de gemeente hierbij helpen. De vrijwilligersondersteuner kan hiervoor benaderd worden. Zo komen er soms wel eens vragen binnen over fondsenwerving. De gemeente heeft de mogelijkheid de subsidioloog hierover te bevragen en kan zo de vereniging verder helpen. Ook is kennis in huis over promotie en kan, op verzoek, iets georganiseerd worden met betrekking tot deskundigheidsbevordering. Uitruil van kennis en krachten door verenigingen is ook een goede manier.

De gemeente zal hier niet actief het initiatief in nemen, maar zal wel op verzoek ondersteuning bieden.

Ondersteuning bij het toeleiden van specifieke doelgroepen naar vrijwilligersorganisaties

In het kader van de functie begeleiding die sinds 1 januari 2015 naar de gemeenten overgeheveld is, is het in sommige gevallen nuttig om mensen bij een vrijwilligersorganisatie te plaatsen. Organisaties hebben aangegeven deze rol op zich te willen nemen, maar wel (indien nodig) professionele ondersteuning willen. Aangezien het impact kan hebben voor een vrijwilligersorganisatie om deze nieuwe rol te vervullen, is het terecht dat zij terug moeten kunnen vallen op de gemeente voor ondersteuning. Ook voor de gemeente is het echter nog een relatief nieuwe situatie. Daarom is het verstandig nog niet exact vast te leggen hoe deze ondersteuning eruit moet zien. Het is in ieder geval belangrijk dat de ondersteuning aansluit bij de behoefte van de vrijwilliger en passend is bij de situatie. De vrijwilligersondersteuner krijgt hierin een belangrijke rol.

In het implementatietraject transitie functie begeleiding wordt aandacht besteed aan hoe de vrijwilligersorganisaties voorbereid moeten worden op hun mogelijk nieuwe rol.

Flexibele inzet van uitruil (voorheen de Beursvloer)

Flexibele inzet ten behoeve van uitruil met betrekking tot vraag en aanbod van diensten, materialen, financiën en kennis is een zeer goed middel om aan de behoeften van diverse (vrijwilligers-) organisaties te voldoen.

Het is een goed initiatief om het bedrijfsleven en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact te brengen. Het samen optrekken bij het organiseren van evenementen heeft reeds vele malen naar ieders tevredenheid uitgepakt. Op deze manier kunnen gericht oplossingen gecreëerd worden voor knelpunten waar diverse organisaties mee te maken hebben. Denk aan hulp bij fondsenwerving, het verkrijgen van materialen of met gesloten beurs diensten en materialen uitruilen tegen andere zaken waar vraag naar is bij desbetreffende organisaties. Dit kan tussen verenigingen, scholen en

bedrijven plaatsvinden. In het verleden werd hiervoor de Beursvloer georganiseerd. Helaas is dit initiatief na 3 jaar door omstandigheden niet doorgezet. Op de eerste plaats was het een gigantische klus om alles voor te bereiden om in enkele uren de juiste ruil plaats te laten vinden. Op de tweede plaats was één moment per jaar om een ruil te organiseren te statisch ondanks de dynamiek die in die paar uur plaatsvond. De kosten die hiermee gemoeid waren zijn dan ook niet meer opgenomen in de meerjarenraming.

Indien er in de toekomst voldoende vraag naar is kan er zeker weer een beursvloer plaatsvinden. Maar de ervaring leert dat advisering en ondersteuning het hele jaar door de juiste contacten snel bij elkaar kan brengen en vaak goede en langdurige verbindingen teweeg brengt. De gemeente Bladel blijft dit stimuleren en werkt hier dan ook zeker aan mee.

Het VrijwilligersBureau Bladel

In 2016 heeft de Digitale Vrijwilligersvacaturebank Bladel een verandering ondergaan en is nu actief onder de naam het VrijwilligersBureau Bladel (VBB). Hiermee zijn 2 wensen verwezenlijkt. Op de eerste plaats is er buiten de digitale vacaturebank nu 2 keer per week een spreekuur zodat er ook makkelijk mondeling contact kan plaatsvinden. Op de tweede plaats is er nu een makkelijk te bereiken locatie voor alle (potentiele) vrijwilligers en organisaties, namelijk op het Werkplein in Bladel. Hier kunnen de medewerkers van de VBB gebruik maken van een werkplek. Allebei zaken die de werking van vraag en aanbod van vrijwilligersvacatures enorm stimuleren.

Er zijn 4 vrijwilligers werkzaam die het spreekuur bemannen, de vacatures verwerken en op de website plaatsen. Zij onderhouden de contacten met de (potentiele) vrijwilligers en met de organisaties die hun vacatures doorgeven. Ook zorgen zij wekelijks voor advertenties in de PC55, de Kempenaer en op KempenTV. De vrijwillige medewerkers hebben veel contact met diverse organisaties, daardoor een groot netwerk en kunnen daarom vraag en aanbod van vrijwilligersvacatures snel bij elkaar brengen.

Het betreft jaarlijks ongeveer 160 vacatures, waarvan een deel komt van vrijwilligersorganisatie. Het andere deel, zo'n 55% tot 60%, van de vacatures komt van RSZK, Lunet Zorg en andere zorgprofessionals die werken met vrijwilliger. Vrijwilligersorganisaties en zorgprofessionals zorgen gezamenlijk voor een divers aanbod van vacatures. Met dit aanbod van vacatures is er voor ieder wat wils.

De vrijwilligersondersteuner stuurt het Vrijwilligersbureau aan, is de contactpersoon voor de aldaar werkende vrijwilligers en zorgt voor de promotie van het bureau. Er vindt meerdere malen per jaar een gezamenlijk overleg plaats om de lopende zaken bij te sturen.

Tevens zorgt de vrijwilligersondersteuner samen met de vrijwillige medewerkers voor presentaties over 'vrijwilligerswerk' (bijvoorbeeld voor TalentPlus) en bemannen stands op relevante markten.

De 'hedendaagse' vrijwilliger

Er is een blijvende ontwikkeling aangaande het vrijwilligerswerk. Een belangrijk aspect hierbij is de veranderende behoeften en situaties van de vrijwilligers zelf. We kunnen wel spreken van de 'hedendaagse' vrijwilliger die past in de huidige tijd.

Mensen delen hun vrije tijd tegenwoordig anders in en stellen ook andere eisen dan vroeger. Er zijn steeds meer mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en mensen moeten keuzes maken. De 'hedendaagse' vrijwilliger wil minder, maar wel goed en efficiënt tijd besteden aan vrijwilligerswerk. De taken moeten leuk, passend en het liefst leerzaam zijn. Tevens is het van belang dat het vrijwilligerswerk past in het tijdschema van de vele andere bezigheden van de vrijwilliger.

Door de veranderende situatie van veel mensen, zoals langer blijven werken en taken opvangen in de gezinnen van hun kinderen (bijvoorbeeld oppassen enz.), maakt men bewuster keuzes.

Nieuwe vormen van vrijwilligerswerk zijn daarom flexibel, kortdurend en ook vaker in groepsverband. De 'hedendaagse' vrijwilliger wil minder langlopende verplichtingen en verantwoordelijkheden.

Deze groep vindt het niet meer aantrekkelijk om zich bijvoorbeeld als bestuurder voor jaren aan een vereniging te verbinden. Ook in de gemeente Bladel is deze ontwikkeling merkbaar. Dat blijkt onder andere uit de openstaande vacatures bij de verenigingen. Het blijft namelijk moeilijk om nieuwe bestuursleden te vinden die deze taken op willen pakken en die passen in de cultuur van de organisatie. Doorstroming van lid van de vereniging naar vrijwilliger en later naar bestuurslid blijft nog steeds het meest gangbare bij de verenigingen binnen de dorpen.

Al enkele jaren is de verschuiving gaande van traditionele collectieve motieven om vrijwilligerswerk te doen (iets doen voor de ander of de samenleving) naar meer individuele motieven (leuk, sociale contacten, zelfontplooiing). Deze ontwikkelingen vragen het nodige van organisaties die met vrijwilligers werken. De ene persoon wil een korte afgebakende klus die past bij zijn talent, de ander wil zich juist wekelijks op vaste momenten inzetten.

Het is voor organisaties belangrijk om andere manieren te bedenken om de taken te organiseren en te proberen hun werkaanbod voor verschillende soorten vrijwilligers aantrekkelijk te maken. Dit voeren van een bewust vrijwilligersbeleid blijft een uitdagende taak waarvoor veel inventiviteit nodig is en waarbij organisaties wel enige ondersteuning kunnen gebruiken.

De gemeente kan vrijwilligersorganisaties ondersteunen in deze 'modernisering' van het vrijwilligerswerk. Onder andere door ze beter te helpen de vrijwilligersvacatures in te vullen. Gedacht kan worden aan informatieverstrekking over de 'hedendaagse' vrijwilliger en tips hoe de organisatiestructuur aan te passen aan deze ontwikkelingen. Er kunnen ook nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan met dezelfde soort verenigingen uit ander dorpen. De rol van de vrijwilligersondersteuner is hierbij cruciaal. Zij kan inspringen op de vraag van desbetreffende organisatie. Op deze manier kan de gemeente advies en ondersteuning bieden aan zowel de individuele vrijwilliger/organisatie als aan een collectief van organisaties en op passende wijze maatwerk bieden.

Inspelen op de actualiteit

Er zijn regelmatig landelijke thema's waar ook de vrijwilligersorganisaties (al dan niet indirect) mee te maken krijgen en iets voor moeten regelen. Ook hierin is een taak voor de vrijwilligersondersteuner weggelegd door onder andere presentaties en informatieavonden voor vrijwilligersorganisaties te organiseren. Avonden die de afgelopen jaren zijn georganiseerd over thema's die de komende jaren ook nog zullen spelen zijn: de IVA-instructie avonden (Instructie Verantwoord Alcoholschenken), bijeenkomsten m.b.t. de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) en daarnaast wordt er ook flexibel ingespeeld op de vraag van de individuele vrijwilliger en de vrijwilligersorganisaties. Om als gemeente hier voldoende verantwoordelijk in te pakken is er t.o.v. voorgaande jaren iets meer budget (€ 500,-) geraamd voor onvoorziene kosten (bijvoorbeeld voor het organiseren van dergelijke bijeenkomsten).

3.4 Faciliteren

De gemeente Bladel wil de vrijwilligersorganisaties waar mogelijk en zo nodig faciliteren. Zo kan de gemeente ervoor zorgen dat de vrijwilligersorganisaties zich kunnen richten op hun primaire activiteit.

Collectieve vrijwilligersverzekering

Met ingang van 1 januari 2017 heeft de gemeente Bladel een vrijwilligersverzekering afgesloten bij Centraal Beheer Achmea. Dit is de zogenaamde VNG vrijwilligersverzekering speciaal voor gemeenten.

Deze vrijwilligersverzekering geldt voor alle vrijwilligers, mantelzorgers en maatschappelijke stagiaires die actief zijn binnen gemeente Bladel en die in enig organisatorisch verband werkzaamheden verrichten. Zij moeten dit werk onverplicht en onbetaald doen en daarbij een maatschappelijk belang dienen. Het mag dus niet gaan om een eigen belang of commercieel belang.

Vrijwilligers zijn verzekerd als zij hun vrijwilligerstaak uitvoeren. Alléén de vrijwilliger is verzekerd op de VNG Vrijwilligersverzekering. Bezoekers, deelnemers, kinderen die spelen in de speeltuin, leden, dieren etc. vallen niet onder de dekking van de polis.

De vrijwilligersverzekering is een secundaire verzekering. Dit betekent dat de eigen aansprakelijkheidsverzekering van de vrijwilliger, mantelzorger of maatschappelijk stagiair, of die van de vereniging of de instelling waarvoor hij of zij de activiteiten verricht, altijd voorgaat op de vrijwilligersverzekering van de gemeente. Het wordt ook wel een 'vangnet' verzekering genoemd bedoelt voor de individuele vrijwilliger die, na werking van alle relevante verzekeringen, nog met schade achterblijft.

Onder de vrijwilligersverzekering valt ook bestuursaansprakelijkheid en aansprakelijkheid voor rechtspersonen.

Procedures subsidieaanvraag

Voor de verenigingen die middels het jaarprogramma subsidies een structurele subsidie ontvangen, is de procedure vereenvoudigd. Er kunnen meerjarige aanvragen gedaan worden en voor de lagere subsidiebedragen hoeft geen aanvraag tot vaststelling gedaan te worden. Jaarlijks krijgen de verenigingen/organisatie meerdere herinneringen van de gemeente om tijdig de subsidie aan te vragen. Op deze manier is het de laatste jaren nooit voorgekomen dat organisaties geen subsidie hebben gekregen, terwijl ze deze wel hadden kunnen aanvragen.

Voor het aanvragen van incidentele subsidies zijn er tegenwoordig aanvraagformulieren beschikbaar. Deze staan op de website van de gemeente Bladel en zijn eenvoudig in te vullen. De mogelijkheid om ze uit te printen en op te sturen is er ook nog steeds.

Zorg dragen voor goede accommodaties voor vrijwilligersorganisaties

De gemeenschapshuizen vervullen hier een centrale rol in. Deze zijn zodanig ingericht dat vele organisaties er terecht kunnen. Hetzelfde geldt voor de binnen- en buitensportaccommodaties en de steunpunten Den Bogerd, De Kloostertuin en Dienstencentrum 'De Goei Plak' Bladel. Van deze accommodaties kunnen vrijwilligersorganisaties om niet gebruikmaken.

3.5 Algemeen

Op basis van de rollen stimuleren, ondersteunen en faciliteren is de inzet op het vrijwilligersbeleid voor de komende jaren vastgelegd. Er zijn echter ook drie, meer algemene, onderwerpen die eveneens besproken moeten worden.

Bekendheid vrijwilligersondersteuner

De vrijwilligersondersteuner is nu 8 jaar actief. In deze tijd heeft zij een groot netwerk opgebouwd en kan vastgesteld worden dat vele organisaties haar weten te vinden. Maar het is belangrijk om blijvend aandacht te besteden aan de bekendheid van de vrijwilligersondersteuner. Om haar rol goed te kunnen vervullen en zichtbaar te zijn voor de organisaties, wordt flexibiliteit van de vrijwilligersondersteuner gevraagd. Zowel in tijd als mogelijkheden: vrijwilligers zijn vaak 's avonds actief en kunnen met nieuwe ondersteuningsvragen komen. De vrijwilligersondersteuner moet hier op in kunnen spelen. Ook het gebruik van *social media* is cruciaal als het om bekendheid gaat.

Als vrijwilligersondersteuner is het van groot belang alle relevante informatie over het verenigingsleven te monitoren om er op een gepast moment (vaak in het voorbij gaan) op in te kunnen springen.

Maatschappelijke stage

De Maatschappelijke stage is bedoeld voor scholieren in het voortgezet onderwijs. In het verleden was deze stage een landelijke verplichting. Deze landelijke verplichting is vervallen vanaf het schooljaar 2014-2015. Middels een enquête, uitgezet door het Pius X College onder de leerlingen, hun ouders, de docenten en de vrijwilligersorganisaties, is gebleken dat de meeste betrokkenen zeer enthousiast zijn. Dat heeft het Pius X College doen besluiten om er in plaats van een landelijke- een schoolverplichting van te maken onder het vak Burgerschap.

Tijdens de Maatschappelijke stage doen leerlingen (van 13 tot 16 jaar) in hun eigen tijd vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld bij een (sport)vereniging of in een verpleeghuis. Zo kunnen jongeren tijdens hun schoolperiode een bijdrage leveren aan de samenleving. De maatschappelijke stage duurt minimaal 30 uur. De school geeft aan hoe deze uren verdeeld mogen worden over de gehele schoolloopbaan. Leerlingen kunnen zelf op zoek gaan naar een stage die goed bij hen past. De school bepaalt of de stage geschikt is. Lukt het de leerling niet om een stageplek te vinden, dan kan de school helpen.

Ook de vrijwilligersondersteuner speelt hierin een belangrijke rol. Zij wijst verenigingen op de mogelijkheden van maatschappelijke stages en ondersteunt ze hierin. Ook is er een goede samenwerking met de medewerkers van het stagebureau van het Pius X-college. Gezamenlijk organiseren zij jaarlijks een maatschappelijke stagemarkt voor de leerlingen en een netwerkvond voor stagebieders.

De gemeente vindt de maatschappelijke stages waardevol, omdat de scholieren goede ervaring op kunnen doen in de maatschappij en het goed is voor de diversiteit van vrijwilligersorganisaties.

Daarom blijft de gemeente Bladel de Maatschappelijke stages ondersteunen door middel van de inzet van uren van de vrijwilligersondersteuner.

Vrijwilligerswerk door bijstands- en uitkeringsgerechtigden

Door het realiseren van het VrijwilligersBureau Bladel op de locatie van het Werkplein te Bladel zijn we ingegaan op de wens om snel meer mogelijkheden te bieden voor mensen zonder werk om mee te doen binnen de samenleving de zogenaamde "Participatie" via de juiste contacten. Alle vacatures worden op papier in mappen op de tafel gelegd van de wachtruimte van het Werkplein. Deze mappen met aanbod van vrijwilligersvacatures worden permanent geactualiseerd. Op deze manier kunnen klantmanagers makkelijker desbetreffende cliënten stimuleren om op zoek te gaan naar passend vrijwilligerswerk en zo tot het leveren van maatschappelijke bijdragen aan activiteiten van vrijwilligersorganisaties. De genoemde personen zijn cliënten van de ISD of van het UWV.

De ISD beschikt over een set aan re-integratiemogelijkheden en kijkt per persoon wat de meest geschikte aanpak is. In het geval de ISD vaststelt dat vrijwilligerswerk voor een bijstandsgerechtigde nodig is kan er contact opgenomen worden met het VrijwilligersBureau Bladel. Het UWV kan de cliënt stimuleren om via vrijwilligerswerk (werk-)ervaring op te doen en in het arbeidsritme te komen/blijven. De ISD en het UWV blijven zelf verantwoordelijk voor hun eigen cliënten. Een goede samenwerking tussen zowel de ISD als het UWV met het VrijwilligersBureau Bladel speelt hierbij een belangrijke rol. Een goed netwerk en de juiste contacten bewerkstelligen een goed resultaat.

Hoofdstuk 4. Uitvoeringsprogramma

Uit het beleidsstuk is duidelijk gebleken dat een belangrijke rol is weggelegd voor de vrijwilligersondersteuner en dat deze vraaggericht te werk zal gaan. Deze flexibiliteit maakt het mogelijk om in te gaan op verzoeken van vrijwilligersorganisaties. De activiteiten die in de komende jaren uitgevoerd zullen worden, liggen daarom niet volledig vast.

De acties die wel beschreven staan, worden hier nogmaals herhaald.

- Waarderingssubsidie vrijwilligers niet-gesubsidieerde organisaties
Rond augustus/september ieder jaar de subsidieregeling bekendmaken.
- Incidentele inzet vrijwilligers/NL Doet
De vrijwilligersondersteuner blijft vrijwilligersorganisaties ondersteunen in de deelname aan NL Doet. Behalve deze jaarlijkse actie in maart is de vrijwilligersondersteuner het hele jaar bezig met het incidenteel inzetten van vrijwilligers van bedrijven bij vrijwilligersorganisaties.
- Vrijwilligersawards
Organisatie feestavond en uitreiken vrijwilligersawards. Tevens waarderingsbezoeken organiseren voor een aantal "Stille vrijwilligers". Eenmaal in de 4 tot 5 jaar. Dit vindt weer plaats in het najaar van 2019.
- Flexibele inzet van uitrui (voorheen de Beursvloer)
Bedrijven en vrijwilligersorganisaties het hele jaar door ondersteunen bij uitrui van diensten, materialen, financiën en kennis met gesloten beurs. Door een goed netwerk de vrijwilligersorganisaties, scholen en bedrijven met elkaar in contact brengen.
- VrijwilligersBureau Bladel
Onderhouden en aansturen van het VrijwilligersBureau Bladel. Dit is sinds medio 2016 actief.
- Inspringen op de actualiteit
Ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties door aansturing van de benodigde informatie zoals voor: de IVA-instructie (Instructie Verantwoord Alcoholschonken), AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag), de gemeentelijke collectieve vrijwilligersverzekering en flexibel inspelen op de vraag van de individuele vrijwilliger en de vrijwilligersorganisaties onder andere door presentaties en informatie-avonden voor vrijwilligersorganisaties te organiseren.

Hoofdstuk 5. Financieel kader

Jaarlijkse structurele kosten

- Waarderingssubsidie vrijwilligers niet- gesubsidieerde organisaties
€ 8.000,-
- Vrijwilligersbureau Bladel (Digitale vrijwilligersvacaturebank)
€ 1.500,-
- Collectieve vrijwilligersverzekering
€ 3.000,-
- Overig
€ 2.500,- (voor onvoorziene kosten, zoals bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten)

Eenmalige kosten

- Vrijwilligersawards
€ 8.000,- (eens in de 4 á 5 jaar)

	Meerjarenraming		Totaal	Huidige raming	Mutaties *)
	(1) Structurele kosten	(2) Eenmalige kosten (Vrijwilligersawards)			
2019	€ 15.000	€ 8.000	€ 23.000	€ 13.750	€ 9.250
2020	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250
2021	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250
2022	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250
2023	€ 15.000	€ 8.000	€ 23.000	€ 13.750	€ 9.250
2024	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250
2025	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250
2026	€ 15.000		€ 15.000	€ 13.750	€ 1.250

*) Deze financiële mutaties zullen worden verwerkt in de Perspectiefnota 2019.

De vrijwilligersondersteuner is in dienst van de gemeente Bladel en de personeelskosten aangaande deze functie zijn hier niet in opgenomen.

Hoofdstuk 6. Voortgangsrapportage

Iedere twee jaar zal dit vrijwilligersbeleid tegen het licht gehouden gaan worden. Dit zal niet betekenen dat er ieder keer een nieuw beleidsstuk zal worden opgesteld, maar wel dat er gekeken gaat worden of alles nog up-tot-date is. Dit zal geschieden middels een voortgangsrapportage. Op deze manier kan ook eenvoudiger bepaald worden of de in het beleid beschreven inzet gerealiseerd is en of er iets moeten worden aangepast. De voortgang wordt bekeken en indien nodig zal er hier en daar iets worden bijgeschaafd.

Maar wat eigenlijk de belangrijkste reden van deze manieren van evalueren is, is om regelmatig te kunnen bepalen of de inzet en de resultaten nog voldoen aan de behoeften van de vrijwilligersorganisaties. In deze rapportage zal dus centraal staan of de visie en de inzet van de gemeente nog aansluiten bij de ambitie van de gemeente en de maatschappelijke knelpunten en vraagstukken waarop de gemeente een antwoord wilt geven.

De grootschalige evaluatie is in 2017 al uitgevoerd en daarbij was de belangrijkste vraag of de vrijwilligersorganisaties zich gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund voelden. Die uitkomsten hebben we verwerkt in dit beleid en voor de komende tijd is het de rol van de vrijwilligersondersteuner om nadrukkelijk in de gaten te houden of we in die wensen blijven voldoen.

Bijlagen

- Bijlage 1   Digitale monitor vrijwilligersorganisaties 2017
- Bijlage 2   Onderzoeksresultaten evaluatie Vrijwilligersbeleid 2017